

УДК 378.147

Раціна Т.В., методист І категорії навчально-методичного відділу*(Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», м. Дніпро, Україна)***ВПРОВАДЖЕННЯ ОНЛАЙН-ОСВІТИ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ**

Повномасштабна війна погіршила доступ до освіти, поглибила наявні освітні нерівності, негативно вплинула на якість освітнього процесу й успішність. В умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення пріоритетними завданнями розвитку вищої освіти України, є: забезпечення інтеграції системи вищої освіти у світовий освітній простір; сприяння високому рівню кооперації між освітніми та науковими установами; формування системи оцінювання якості освіти; покращення фінансування і управління вищою освітою; розвиток інноваційного середовища разом із роботодавцями та бізнесом; прогнозування потреб ринку праці; удосконалення форм здобуття вищої освіти; наукової та науково-технічної діяльності у закладах вищої освіти; впровадження нових освітніх технологій.

В умовах воєнного стану необхідно впроваджувати в освітній процес інноваційні технології, цифровізацію освіти; виховувати патріотів і гідних громадян нашої держави; створювати для здобувачів освіти безпечний соціально-освітній простір з урахуванням необхідної психосоціальної допомоги; адаптовувати освітній процес в умовах війни та сприяти тим заходам, які будуть спрямовані на відродження освіти у повоєнний період, і підготовці кваліфікованих кадрів для відбудови та євроінтеграції України. Українська система вищої освіти, хоч і зазнала суттєвих збитків через збройне вторгнення, проте встояла [2]. Органам влади частково вдалося виробити ефективні рішення для стабілізації системи вищої освіти в цих складних умовах. Велике значення в цьому процесі мали згуртованість української освітянської спільноти, мотивація продовжувати навчати і навчатися, достатньо ефективна внутрішня політика українських закладів вищої освіти. Неоціненна заслуга і міжнародної спільноти в наданні допомоги освітянам з України. Під час воєнного стану в Україні заклади вищої освіти відзначили суттєві зміни через безпекове страждання, мобілізацію, фінансові обмеження та вимушену адаптацію до нових умов навчання.

Виклики, які постали перед освітнім процесом та продовженням наукової діяльності стосуються як викладачів, так і здобувачів. Інформаційні технології можуть використовуватись для підтримання освітнього процесу та наукової діяльності. Кожен має змогу допомогти державі та наблизити перемогу на своєму «фронті», роблячи свою роботу добре. Задача викладача в тому, щоб добре викладати свій предмет та готувати хороших спеціалістів, індивідуалізовано підходити до перевірки знань, враховувати умови кожного здобувача. Тобто реалізовувати концепт студентоорієнтованої освіти. Разом з тим, для попередження зловживань та забезпечення високого рівня якості освіти та науки видається необхідним додержувати баланс в цьому контексті [1].

Для забезпечення сталості та безперервності навчального процесу у складних умовах сьогодення, заклади вищої освіти України змушені перейти на режим дистанційного освітнього процесу. Онлайн-платформи стали основним засобом організації навчального процесу. Дистанційне навчання — це форма навчання, при якій студенти та викладачі фізично віддалені один від одного. Воно може включати як синхронні, так і асинхронні форми взаємодії, а основним інструментом для проведення занять є інтернет та цифрові платформи [2].

Впровадження інноваційних технологій в асинхронному навчанні є ключовим фактором для підвищення його ефективності, залучення здобувачів та покращення

якості освіти. Технології забезпечують гнучкість, інтерактивність і доступність навчальних матеріалів, що дозволяє створювати більш адаптовані до потреб студентів курси. Асинхронне навчання має низку переваг, що робить його ефективним інструментом для сучасної освіти, особливо в умовах обмежених або нестабільних особливостей, як-от під час війни. Ось основні переваги цього формату:

- здобувачі можуть переглядати лекції, читати матеріали, виконувати завдання й тестування в зручний для них час. Це дає можливість навчатися навіть в умовах, коли графік або ситуація змушують переривати звичний навчальний процес;
- завдяки такій гнучкості асинхронне навчання особливо корисно для здобувачів, які працюють, беруть участь у волонтерських ініціативах або змушені уникати з небезпечних зон;
- лекції часто записуються і завантажуються на освітні платформи у форматі відео чи аудіо. Студенти можуть переглядати ці лекції кілька разів;
- вебінари та онлайн-курси також можуть бути доступні для повторного перегляду, що робить навчання більш гнучким;
- оцінювання знань в асинхронному режимі є елементом дистанційного навчання, оскільки воно дозволяє здобувачам демонструвати свої знання та підтримувати зворотний зв'язок без необхідності синхронізуватися з викладачем або іншими здобувачами. Такий підхід вимагає використання різних цифрових інструментів і методів, що забезпечують об'єктивність і зручність для всіх учасників процесу.

Доступ до навчальних матеріалів у цифровому форматі дозволяє студентам вчитися в будь-який час і будь-де, що є критичним місцем у сучасному світі, особливо в умовах воєнного часу. В умовах війни освітній процес зазнав значних змін, які потребували швидкої адаптації всіх учасників. Інноваційні технології, дистанційне навчання та акцент на підтримку ментального здоров'я стали ключовими елементами, які дозволили освітнім закладам продовжувати функціонувати в складних умовах. Ці зміни можуть мати довгостроковий вплив на освіту, формуючи нові підходи до навчання та оцінювання в майбутньому.

Список використаних джерел

1. Тимофєєва Л. Ю. (2022) Особливості освітнього процесу та наукової діяльності в умовах воєнного стану. Освітній процес в умовах воєнного стану в 110 Україні : матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації, 3 травня – 13 червня 2022 року. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 504 с.

2. Шеремет І. В., Василенко К. С.(2021) Використання платформи MOODLE у підготовці студентів спеціальності «014 Середня освіта (Здоров'я людини)». Освітньо-науковий простір. Вип. 1(1-2021). С. 120–126.